kullanma suçundan hüküm giydiği sabit olan davacının Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmeliğin 16/d maddesi uyarınca talebinin 28.5.2002 olur tarihli işlem ile reddedildiği; ancak bu kararın davacıya tebliğ edilmediği, davacının 8.10.2008 tarihinde söz konusu ret işleminin kaldırılması istemiyle davalı idareye başvurduğu, bu başvurusunun da 21.11.2008 tarih ve 29077 sayılı işlem ile reddi üzerine de 12.1.2009 tarihinde bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, 2577 sayılı Yasanın 10. maddesi uyarınca silah taşıma ruhsatı verilmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemden davacının, söz konusu ret işleminin aynı Yasanın 11. maddesi uyarınca kaldırılması yönünde yaptığı 8.10.2008 tarihli başvuru gününde haberdar olduğunun kabulü gerektiği açık olup, bu başvurunun da 21.11.2008 tarihli işlem ile reddi üzerine yeniden işlemeye başlayan dava açma süresi içerisinde olan 12.1.2009 tarihinde açılan davada süre aşımı bulunmamaktadır.

Bu itibarla, davanın esasının incelenerek bir karar verilmesi gerekirken, davanın süreaşımı nedeniyle reddi yolunda verilen temyize konu idare mahkemesi kararında hukuki isabet görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü ile Samsun 2. İdare Mahkemesinin 19.3.2009 günlü, E:2009/49, K:2009/241 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın yeniden karar verilmek üzere anılan mahkemeye gönderilmesine 20.5.2010 tarihinde oybirliğiyle karar verildi

**T.C.**
**D A N I Ş T A Y**
**Onuncu Daire**
Esas No : 2010/7934
Karar No : 2010/6948

**Özeti :** 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 7. maddesinde, idari işlemlere karşı dava açma süresinin, yazılı bildirim tarihinden itibaren başlayacağının hüküm altına alındığı; ancak ilgilisine yazılı bildirimin Tebligat Kanunu'na uygun olarak yapılmasının yeterli olmayacağı, yazılı bildirimde işlemin "açık ve anlaşılır" biçimde ve "gerekçeli" olarak belirtilmesi gerektiği hakkında.

**Temyiz Eden (Davacı ) :** ...
**Vekili :** Av. ...
**Karşı Taraf (Davalı) :** İçişleri Bakanlığı
**İstemin Özeti :** Ankara 8. idare Mahkemesince verilen 8.3.2010 tarih ve E:2010/31, K:2010/383 sayılı kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek temyizen incelenip bozulması istenilmektedir.
**Savunmanın Özeti :**Temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.
**Danıştay Tetkik Hakimi :** Fuat Kara
**Düşüncesi :** Dava, davacının Türk vatandaşlığına alınma talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Olayda, Türk vatandaşlığına alınma talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişikin işlemin, davacıya Anayasa ve 2577 sayılı Yasanın öngördüğü şekilde yazılı tebliğinin 4.1.2010 tarihinde yapıldığı ve aynı gün de dava açıldığı anlaşıldığından, davanın süre aşımı yönünden reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararının bozulması gerektiği düşünülmektedir.

**Danıştay Savcısı** **:** Yalçın Macar

**Düşüncesi** **:** Davacının Türk vatandaşlığa alınması için yaptığı başvurunun geçerli ikamet koşulunu taşımadığından bahisle reddedildiğinin, yazılı olarak, 4.1.2010 tarihinde bildirildiği ve 2577 sayılı Yasa'da öngörülen süre aşılmadan, aynı gün bu işlemin iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmakta olup, davacının dava konusu işlemi Türk vatandaşlığına alınma isteğinin rededilmesinin gerekçelerini sorduğu 9.10.2009 tarihinde öğrendiğinin kabulü gerektiğinden hareketle davayı süre aşımı nedeniyle reddeden İdare Mahkemesi kararında isabet yoktur.

Açıklanan nedenle, davacının temyiz isteminin kabulü ile temyize konu kararın bozulması gerektiği düşünülmektedir.

**TÜRK MİLLETİ ADINA**

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince gereği görüşüldü:

Dava, davacının Türk vatandaşlığına alınma talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Ankara 8. idare Mahkemesince; davacının Türk vatandaşlığına alınması istemiyle Tekirdağ Valiliği'ne yaptığı başvurunun 31.8.2009 tarih ve 77631 sayılı davalı idare işlemi ile reddedildiği, bu işlemin tebliğ edildiğine ilişkin olarak dosyada bir bilgi ve belgenin bulunmadığı, ancak davacının başvurusunun reddine ilişkin bu işlemi en geç, ret işleminin gerekçesini sorduğu 9.10.2009 tarihli başvurusu ile öğrenmiş sayılacağının kabulü gerektiği, dolayısıyla bu tarihten itibaren 60 gün içinde dava açılması gerekirken, 4.1.2010 tarihinde açılan davada süre aşımı bulunduğu gerekçesiyle davanın süre aşımı yönünden reddine karar verilmiştir.

Davacı, anılan kararın hukuka ve usule aykırı olduğunu ileri sürerek temyizen incelenip bozulmasını istemektedir.

Anayasanın 13. maddesinde "(Değişik: 3/10/2001-4709/2 md.)Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.",

36. maddesinde "(Değişik: 3.10.2001-4709/14 md.) Herkes, meşrû vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir. Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki davaya bakmaktan kaçınamaz.",

40. maddesinde " Anayasa ile tanınmış hak ve hürriyetleri ihlal edilen herkes, yetkili makama geciktirilmeden başvurma imkanının sağlanmasını isteme hakkına sahiptir.(Ek:3/10/2001-4709/16 md) Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır.",

74. maddesinde "Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye'de ikamet eden yabancılar, kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikayetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir. Kendileriyle ilgili başvurmaların sonucu, gecikmeksizin dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir."

"Yargı Yolu" başlıklı 125 inci maddesinde ise "... idari işlemlere karşı açılacak davalarda süre yazılı bildirim tarihinden başlar." hükmü yer almıştır.

Temel haklar ve hürriyetlerden olan dava açma hakkının, idari işlemler yönünden kullanımının çerçevesini yukarıda aktarılan yasal metinler belirlemektedir.

İdari işlemler re'sen veya başvuru üzerine tesis edilirler. İdari işlemlere ilişkin olarak usul yasasının bulunmaması nedeniyle idari işlemlerde bulunması gereken unsurlar ve işlemlerin tesis usulü; Anayasa, 2577 sayılı Yasa, 3071 sayılı dilekçe hakkının kullanımına ilişkin Yasa veya varsa uyuşmazlığın çözümünde esas alınacak düzenlemelerde yer alan hükümler dikkate alınarak ortaya konulmaktadır.

İdari işlemin usulüne uygun tebliği ve bütün unsurlarıyla ilgililer tarafından öğrenilmesi; ilgililerin dava açma haklarını kullanmalarını ve açılan davanın da gereği gibi yargı mercileri önüne getirilebilmesini doğrudan etkiler. Bu anlamda; bir idari işlemin iptali istemiyle açılan davada usul ve esas yönünden hukuki denetim yapılabilmesi; işlemin içeriğinin, davacı ile ilgisinin, işlemi tesis eden idareye ilişkin bilgilerin işlemde, işlem ilgiliye gönderilmiyor ise tebliğe ilişkin olarak düzenlenen belgede kuşkuya yer vermeyecek şekilde açıkça anlaşılabilmesi halinde mümkündür.

İdari işlemlerin sürekli bir biçimde dava açılma tehdidi altında kalmasını engellemek, kamu hizmetinin hızlı ve etkin biçimde yürütülmesini sağlamak düşüncesi ile idari davaların açılma süresi Yasayla düzenlenmiş; Anayasanın 125. ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 7. maddesi uyarınca bu hakkın kullanımının başlangıcı, yazılı bildirime bağlanmıştır.

Bu aşamada, bir temel hak ve hürriyet olan idari dava açma hakkının yasada belirtilen süreye ve bu sürenin de yazılı bildirime bağlanması karşısında, dava açma hakkının kullanımına başlangıç alınan yazılı bildirimin niteliğinin irdelenmesi, yazılı bildirimin hangi şartlarda gerçekleştiğinin tespiti gerekmektedir.

Yazılı bildirim esasının Anayasal kural olarak düzenlenmesinin temel amacı, idari işlemler karşısında kişilerin hak ve çıkarlarının yargısal yolla korunması; bunun sağlaması için de dava açma hakkının kullanılmasının anayasal güvence altına alınmasıdır. Başka bir ifade ile yazılı bildirim, özellikle kişilerin menfaatlerini ihlal eden idari işlemlere karşı dava açma hakkının kullanılmasında ortaya çıkmaktadır.

Dava açma süresinin işlemeye başlaması için, ilgilisine yazılı bildirimin usul kurallarına, Tebligat Kanununa uygun olarak yapılmış olması yetmez; yazılı bildirimde, işlemin "açık" ve "anlaşılır" bir biçimde ifade edilmiş olması; ayrıca, ilgilinin, hakkında tesis edilmiş olan idari işlemin hukuka uygun olup olmadığının irdeleyebilmesi için, işlemin "gerekçesi"nin de belirtilmiş olması gerekir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının Türk vatandaşlığına alınması istemiyle Tekirdağ Valiliği'ne yaptığı başvurunun 31.8.2009 tarih ve 77631 sayılı davalı idare işlemi ile reddedildiği, ancak bu işlemin davacıya tebliğ edildiğine ilişkin bir bilgi ve belgenin dava dosyasında bulunmadığı, davacı tarafından söz konusu ret işleminin şifahi olarak öğrenildiği belirtilmek suretiyle işlemin gerekçesinin, 9.10.2009 tarihli yeni bir başvuru ile davalı idareden sorulduğu, bu başvurunun da davalı idarenin 4.11.2009 tarih ve 79121 sayılı işlemi ile reddedildiği ve 4.1.2010 tarihinde Tekirdağ Valiliği'nce davacıya tebliğ edildiği, bakılmakta olan davanın ise 4.1.2010 tarihinde açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, Türk vatandaşlığına alınma talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişikin işlemin, davacıya Anayasa ve 2577 sayılı Yasanın öngördüğü şekilde yazılı tebliğinin 4.1.2010 tarihinde yapıldığının kabulü gerektiğinden, aynı gün açıldığı anlaşılan, davanın süre aşımı yönünden reddi yolunda verilen kararda hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle 2577 sayılı Yasanın 49. maddesine uygun bulunan davacının temyiz isteminin kabulüne, Ankara 8. idare Mahkemesinin 8.3.2010 tarih ve E:2010/31, K:2010/383 sayılı kararının bozulmasına, dosyanın yeniden karar verilmek üzere anılan Mahkemeye gönderilmesine 28.9.2010 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.